

IZVJEŠTAJ O ISTRAŽIVANJU POVIJESTI
ŠKOLSTVA U DUBROVNIKU U VRIJEME
FRANCUSKE OKUPACIJE

Josip Jernej

Prema dobivenom zadatku započeo sam na širokoj osnovi istraživanje povijesti školstva u Dubrovniku u vrijeme francuske okupacije (1808.–1814).

To su razdoblje dosada obradili ukratko A. Adamović (Građa, II), J. Posedel (Povijest dubr. gimn.) i Š. Urlič (Crtice iz dalm. škol.)

Kako u tim godinama u cijeloj Dubrovačkoj oblasti nije bilo drugih škola osim Liceja (u samom gradu) i triju pučkih škola (u mjestima Pelješac, Ston i Cavtat), povijest školstva se u Dubrovniku za vrijeme francuske okupacije svodi uglavnom na povijest dubrovačkog Liceja i dodanog mu konvikta.

Stoga su i dosadašnji istraživači posvetili najviše pažnje tome zavodu, ali su se pri svom radu samo malim dijelom koristili ispravama Dubrovačkog arhiva. J. Posedel pače ističe u svojoj »Povijesti gimnazije u Dubrovniku«, da nije mogao upotrebiti sve isprave, koje se tiču toga predmeta, jer je u vrijeme, kad je pisao svoju povijest, zbog popravljanja »Dvora« bio zatvoren dubrovački arhiv.

Sasvim je dakle razumljivo, da dosada objavljeni radovi o tome predmetu ne daju potpuno jasnu sliku faktičnog stanja stvari. Stoga se pokazala potreba, da se potanje ispituju pojedini arhivi – u prvom redu Državni arhiv u Dubrovniku –, kako bi se pronašle i one isprave, koje do sada nisu bile iskorištene.

U tom pravcu bio je usmjeren moj rad, te sam izvršio velik dio posla oko pregledavanja akata sačuvanih u Dubrovačkom arhivu. Nije, dakako, bilo moguće da u dvadeset dana pregledam svih 60 konvoluta temeljne zbirke Acta Gallica.

Prema uputama, koje sam dobio od direktora arhiva prof. V. Foretića, kao i od sveuč. prof. M. Deanovića, koji su me uvijek spremno potpo-

magali u mome radu, pregledao sam prije svega one konvolute, koji, prema indicaciji na koricama, sadržavaju akta iz područja školstva. To su ova tri konvoluta:

F IV, 1810 (1–200) Javna dobrot i škole

F IV, 1810 (201–271) i F V (1–48) id.

Vjera, nastava, novačenje 1812

Zatim sam prešao na sistematsko pregledavanje preostalog materijala počevši od god. 1808. te sam pažljivo pregledao i pročitao još 12 konvoluta, u kojima sam našao važna gradiva za povijest školstva.

Svi konvoluti sadržavaju uglavnom koncepte akata, koji su bili upućivani na razne adrese, a potpisani su redovito od nadstojnika D. Garagnina (Amministratore della città e territorio di Ragusa).

Velika većina isprava redigirana je na talijanskom, samo je mali dio na francuskom, a to su originalna akta upućena Garagninu od francuskih vlasti. Koncepti su bili često teško čitljivi, ali u tom nisam naišao na nepremostive teškoće. Brižljivo sam ispisao sve podatke, koji se bilo na koji način odnose na školstvo (uređenje školskih zgrada, imenovanje nastavnika, plaće, nastavni programi, školske priredbe i t. d.). Ti će podaci poslužiti ujedno, da se bolje rasvijetle ekonomske i opće društvene prilike na teritoriju bivše dubrovačke republike. Važnija akta ispisana su in extenso.

Pri mom radu, a naročito pri prepisivanju, koristio sam se suradnjom dipl. fil. Ljerke Jernej. Stoga je i broj izvršenih ispisa relativno velik: *84 stranice formata kancelarijskog (v. 4°), i 55 str. formata bilježnice (v. 8°).*

U svim prijepisima sačuvana je originalna grafija i nisu, dakako, izvršeni ispravci prilično čestih jezičnih pogrešaka.

Prijepisi stoje na raspolaganje toj Akademiji. Zadržavam ih kod sebe kako bih ih kronološki bolje sredio i pripremio za kasniju obradu.

Smatram, da bi za potanji pregled preostalih konvoluta Acta gallica trebalo još 4 do 5 tjedana rada uz pomoć jednog prepisivača. Zatim bi se moglo pristupiti redigiranju gradiva. No bit će potrebno, da se prije toga pregledaju i arhivi u Ljubljani i Zadru.